

Besluit van gedeputeerde staten van Zuid-Holland van 9 december 2025, kenmerk PZH-2025-883443075 (DOS-2024-0002967), tot vaststelling van het Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland;

Gelet op artikel 1.3, vierde lid, van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland en artikel 2 van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls natuur en landschap 2013;

Overwegende dat gedeputeerde staten, gelet op artikel 2.18, eerste lid, onderdeel g, en artikel 2.44, vierde lid, van de Omgevingswet, in samenhang met artikel 3.59 en artikel 7.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, verantwoordelijk zijn voor het treffen van maatregelen voor Natura 2000-gebieden en voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland;

Overwegende dat de provincie Zuid-Holland op 1 november 2024 op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2^e fase een eenmalige specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur voor de periode 2024-2032 heeft ontvangen voor natuurherstel met het oog op een duurzame instandhouding van de overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en overige gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland waar de Kritische Depositiewaarde wordt overschreden;

Overwegende dat de in de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2^e fase bedoelde maatregelen zijn vastgelegd in het Provinciaal uitvoeringsprogramma en deels door derden worden uitgevoerd waardoor het noodzakelijk is dat gedeputeerde staten door middel van subsidies financieel bijdragen in de hieraan verbonden kosten.

Besluiten vast te stellen het volgende besluit:

Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- *Asv*: Algemene subsidieverordening Zuid-Holland;
- *kerngebied Delta*: het geheel van de Natura 2000-gebieden *Krammer-Volkerak*, *Biesbosch* en *Grevelingen*;
- *kerngebied Duinen*: het geheel van de Natura 2000-gebieden *Coepelduynen*, *Duinen Goeree & Kwade Hoek*, *Kennemerland-Zuid*, *Meijendel & Berkheide*, *Solleveld & Kapittelduinen*, *Voornes Duin* en *Westduinpark & Wapendal*;
- *kerngebied Veenweide*: het geheel van de Natura 2000-gebieden *Broekvelden*, *Vettenbroek & Polder Stein*, *Lingegebied* en *Diefdijk Zuid* en *Nieuwkoopse Plassen & De Haeck*;
- *Natura-2000 beheerplan*: beheerplan als bedoeld in artikel 3.8, derde lid, van de Omgevingswet;
- *Natura 2000-gebied*: gebied als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1. van de Omgevingswet en waar stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen;
- *Natuurbeheerplan*: plan als bedoeld in artikel 1.3 van de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016;
- *natuurdoelanalyse*: ecologische analyse van de staat van instandhouding van habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden in het kader van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, die als uitgangspunt dient voor het identificeren van knelpunten, benodigde ecologische condities en maatregelen voor het halen van de natuurdoelen;

- *natuurgebied*: Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen en een buiten Natura 2000-gebied gelegen gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland met stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen;
- *Natuurnetwerk Nederland*: netwerk van gebieden als bedoeld in artikel 7.6, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- *Provinciaal uitvoeringsprogramma*: programma, zoals opgenomen in de door gedeputeerde staten vastgestelde aanvraag van 2 juli 2024, kenmerk PZH-2024-851848355, om subsidie op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase, dat maatregelen bevat om de condities van stikstofgevoelige habitats in natuurgebieden in de provincie Zuid-Holland te verbeteren;
- *SKNL*: Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap 2013;
- *SPUK*: Regeling Specifieke uitkering Programma natuur 2^e fase;
- *stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten*: habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen en waarvoor de kritische depositiewaarde lager is dan 34 kg N/ha/jaar of 2.400 mol/ha/jaar en waarvan de kritische depositie waarde dreigt te worden overschreden;
- *uitvoeringsactiviteit*: activiteit, beschreven in het Provinciaal uitvoeringsprogramma.

Artikel 2 Subsidiabele activiteit

1. Subsidie op grond van artikel 8, eerste lid, van de SKNL kan worden verstrekt voor de volgende uitvoeringsactiviteiten:
 - a. maatregelen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit en worden uitgevoerd in een Natura-2000-gebied;
 - b. aanleg van bos in het kader van compensatie voor bosgebied dat vanaf 1 januari 2017 is gekapt of uiterlijk in 2030 wordt gekapt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen in een Natura-2000-gebied dat is opgenomen op de ambitiekaart van het geldende Natuurbeheerplan.
2. De activiteit draagt bij aan het realiseren van de condities die nodig zijn voor het bereiken van instandhoudingsdoelstellingen in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Artikel 3 Subsidievereisten

1. In aanvulling op artikel 11 van de SKNL wordt om voor subsidie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, in aanmerking te komen voldaan aan de volgende vereisten:
 - a. de activiteit draagt bij aan de gunstige staat van instandhouding van stikstofgevoelige natuurlijke habitats of leefgebieden van soorten die beschermd worden op grond van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn;
 - b. de activiteit past binnen de doelen die zijn opgenomen in het voor het Natura 2000-gebied vastgestelde Natura 2000-beheerplan dan wel de Natuurdoelenanalyse;
 - c. de maatregel, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a, is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit;
 - d. de activiteit wordt uitgevoerd binnen het grondgebied van Zuid-Holland;
 - e. de activiteit wordt doelmatig uitgevoerd.
2. De vereisten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en c, zijn niet van toepassing op de aanleg van bos als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b.

Artikel 4 Weigeringsgronden

In aanvulling op artikel 2.6 van de Asv en artikel 11 van de SKNL wordt de subsidie geweigerd als:

- a. met de fysieke uitvoering van de activiteit is begonnen voordat de aanvraag is ontvangen;
- b. de maatregel niet financieel haalbaar is, doordat deze ook met de te verstrekken subsidie niet kostendekkend kan worden gemaakt;
- c. de aanvraag is ingediend buiten de in artikel 5 genoemde periode;
- d. het te verlenen subsidiebedrag minder bedraagt dan € 50.000,00;

- e. de aanvrager een gemeente of een waterschap is.

Artikel 5 Aanvraagperiode

In afwijking van artikel 2.3, eerste lid, van de Asv, worden subsidieaanvragen ingediend van 2 januari 2026 tot en met 31 maart 2026.

Artikel 6 Subsidieplafond

1. Gedeputeerde staten stellen het plafond voor de periode, genoemd in artikel 5, vast op €13.733.139,-.
2. Het plafond wordt als volgt verdeeld:
 - a. Maximaal € 10.500.000,- is beschikbaar voor activiteiten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, in het kerngebied Duinen;
 - b. maximaal € 1.700.000,- is beschikbaar voor activiteiten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, in het kerngebied Veenweide;
 - c. maximaal €835.000,- is beschikbaar voor activiteiten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, in het kerngebied Delta;
 - d. maximaal € 698.139,- is beschikbaar voor activiteiten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, voor de aanleg van bos in het kader van boscompensatie.

Artikel 7 Subsidievaststelling

1. In afwijking van artikel 14c, eerste lid, van de SKNL, dient de subsidieontvanger van een subsidie die is verleend op grond van artikel 2, eerste lid, uiterlijk op 15 augustus 2030 een aanvraag tot vaststelling in bij gedeputeerde staten.
2. Artikel 4.2 en 4.3 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland zijn van overeenkomstige toepassing op de aanvraag tot subsidievaststelling.

Artikel 8 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel 9 Werkingsduur en overgangsrecht

Dit besluit vervalt op 1 januari 2032, met dien verstande dat dit besluit van kracht blijft voor subsidies die voor die datum zijn aangevraagd.

Artikel 10 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2025.

Den Haag, 9 december 2025

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland

drs. M.J.A. van Bijnen MBA, secretaris

drs. A.W. Kolff, voorzitter

Bijlage 1 behorende bij artikel 2, eerste lid, onder a, en artikel 3, eerste lid, onder c, van het Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026

De in deze bijlage opgenomen maatregelen zijn geselecteerd uit het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur en zijn gerangschikt per kerngebied Duinen, Delta en Veenweide.

Duinen			
Gebied	SPUK nummer	Habitatype	Maatregel
Coepelduynen	96-PN2-18	H2130 H2180	Inrichting noord-west Coepelduynen
Coepelduynen	96-PN2-02	H2120, H2130A	Aanbrengen stuifschermen middenduyn
Coepelduynen	96-PN2-05	H2180C	Gebiedsvreemde soorten verwijderen
Coepelduynen	96-PN2-09	H2120, H2130A	Verwijderen duindoorn zeereep
Coepelduynen	96-PN2-12	H2130 H2190	Maaien rimpelroos vegetaties als herstelmaatregel
Coepelduynen	96-PN2-13	H2130	Verwijderen rimpelroos vegetatie Zeereep
Coepelduynen	96-PN2-17	H2130 H2190	Aanbrengen antiverstuivingsmaatregelen
Duinen Goeree & Kwade Hoek	101_PN2_8	H2130A, A2190, H2120, H2180, H2160	Vervolg + uitvoering dynamisering vuurtorenduin
Duinen Goeree & Kwade Hoek	101_PN2_9	H2130A,B, H2120, H1014, H1340, H2190, H2180	Exotenbeheersing alle deelgebieden onderzoek en uitvoering binnen N2000
Duinen Goeree & Kwade Hoek	101_PN2_11	H2130B	Nabeheer grondwerk herstel grijs duin (Westduinen)
Duinen Goeree & Kwade Hoek	101_PN2_12	H2190B	Nabeheer grondwerk herstel vochtige duinvallei (Westduinen)
Duinen Goeree & Kwade Hoek	101_PN2_13	H2130B	Nabeheer grondwerk herstel grijs duin ten noorden Klarebeekweg (Westduinen)
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-22	H2130B	Omvorming Adelaarsvarenruigte naar H2130, circa 3ha
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-33	H2130	Uitvoeren herintroductie konijnen
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-01	H2120, H2130A	Dynamisering zeereep (herprofilering/kerven in de zeereep, max. 8)
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-06	H2110	Rasters verplaatsen t.b.v. H2110 embryonaal duin (aangroei buiten huidige begrenzing/rasters)
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-08	H2120, H2130A, H2130B	Kleinschalige verstuivingen aanleggen + nabeheer
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-14	H2180, H2120	Exotenbeheer

Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-17	H2180	Omvorming Naaldbos H0000 naar H2190,H2130,H2180, uitwerking van Pva Omvorming Naaldbos wat uitgevoerd is ihkv SP1
Kennemerland-Zuid ZH-deel	88-PN2-19	H2120, H2130A	Verwijderen duindoorn
Meijendel-Berkheide	97-PN2-08	H2120, H2130A	Kerven maken in de zeereep
Meijendel-Berkheide	97-PN2-09	H2120, H2130A, H2130B, H2160	Reactiveren van oude vastgelegde (dat wil zeggen door overmatige stikstofdepositie (semi)dichtgegroeide bestaande) stuifkuilen
Meijendel-Berkheide	97-PN2-11	H2130A	Abelen verwijderen
Meijendel-Berkheide	97-PN2-14A	H2120, H2130A, H2130B, H6430A	Terugdringen bosareaal en verstruweling periode 2024-2027
Meijendel-Berkheide	97-PN2-15	H2130A, H2130B, H2160	Exotenbestrijding
Meijendel-Berkheide	97-PN2-16A	H2130A, H2130B, H2190B	Ondiep afplaggen periode 2024-2027
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_27	H2130B	Aanleg van stuifplekken
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_22	H2130, H2180 duinbos	dijkviltbraam bestrijden
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_49	H2110, H2130, H2180, H2190	Herinrichting recreatieve voorzieningen en parkeerplaatsen ter ondersteuning van de recreatiezonering
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_26	H2130A	Faciliteren doorstuiven vanuit zeereep
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_29	H2120	(Lokaal) verwijderen struwelen en vergrassing in zeereep
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_32	H2130, H2160, H2180, H2190	Nabeheer herinrichting Vafamil terrein als N2000
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_20	H2150, H2180A, H2180C	Exoten verwijderen
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_21	H2160	Duindoorn verwijderen
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_45	H2110	Begrenzing N2000 aanpassen en rasters verplaatsen
Solleveld & Kapittelduinen	99_PN2_30	H2130A	Dynamiek verlagen in de Vandixhoorndriehoek
Voornes Duin	100_PN2_10	N.t.b.	Bevorderen ontwikkeling alkalische kalkmoeras Schapenwei
Voornes Duin	100_PN2_12	H2120, H2130A	Kwaliteitsverbetering witte duinen/grijze duinen net achter de zeereep door reactivering van stuifkuilen

Voornes Duin	100_PN2_15	H2130A, H2190B	Nabeheer openmaken grijs duin en natte duinvallei (incl. vervolg DvO3)
Voornes Duin	100_PN2_16	H2190A	Vervolg Duinen van Oostvoorne4 Wegvangen van exotische vissen (koikarper, schubkarper, goudvis, zonnebaars) en schonen en baggeren
Voornes Duin	100_PN2_20	H2130C	Vervolg Duinen van Oostvoorne6 werkzaamheden Heveringen openmaken grijs duin (heischraal) door kleinschalig plaggen
Voornes Duin	100_PN2_24	H2130A,C, H2190	Herstelmaatregel t.b.v. H2130A, C en H2190 op locatie Heveringen
Voornes Duin	100_PN2_19	H1340	Vervolg Groene Strand, 3 Maatregelen t.b.v. vernatting centrale deel
Voornes Duin	100_PN2_21	H2180	Bestrijding esdoorns in duinbos
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_02	H2120, H2130A	Aanleg kerven zeereep
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_04	H2120	Verwijderen exoten zeereep
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_11	H2130A	Verwijderen exoten en opslag esdoorn De Natte pan, De Plak en Radio Scheveningen
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_30	H2130/H2160/H2180	exoten verwijderen: rimpelroos, mahonie, jap duizendknoop, etc.
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_06	H2120, H2160, H2180A, H2180C	Recreatieve drukverlagende maatregelen uitvoeren
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_07	H2130A	Heroriënteren strandslagen in zeereep ivm verstuiving
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_19	H2180A, H2180C	Gebiedsvreemde soorten verwijderen en naaldbos Bosjes van Poot Bos
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_21	H2130A	Onderzoek stortlocatie de Plak
Westduinpark & Wapendal	98_PN2_23	H2130A, H2160	Onderzoek parkeerplaats uitplaatsen Natte Pan

Delta			
Gebied	SPUK nummer	Habitattype	Maatregel
Biesbosch	112_PN2_3	H6120	Verwijderen steenbestorting en stenen plaatsen in depot t.b.v. verbeteren kwaliteit en uitbreiding van Stroomdalgrasland (H6120)

Krammer-Volkerak	114_PN2_2	H1310A, broedvogels van kale grond	Optimaliseren beheer en inrichting voor kustbroedvogels incl. periodieke reset voor bestaande eilanden
Krammer-Volkerak	114_PN2_4	H2190B, H6430B en H6430C	Langdurig bestrijden guldenroede

Veenweide			
Gebied	SPUK nummer	Habitatype	Maatregel
Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	104_PN2_18	H6510B	Herstel oevers (verminderen afkalving en uitspoeling)
Lingegebied & Diefdijk Zuid	089_PN2_03	H6510	herstel glanshaverhooiland Avelingen
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	103_PN2_01	H3140, H3150, H4010B, H6410, H7140A, H7140B, H7210	Verbeteren buffercapaciteit oppervlaktewater (pilot bekalken oppervlaktewater irt trilvenen)
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	103_PN2_04	H91D0	Rooien en plaggen niet kwalificerend bos tbv bestrijden appelbes en herstel hoogveenbos
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	103_PN2_15	H3140	Monitoring waterkwaliteit maatregelen de Pot

Toelichting behorende bij het besluit van gedeputeerde staten van Zuid-Holland van 9 december 2025, kenmerk PZH-2025-883443075 (DOS-2024-0002967), tot vaststelling van het Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026

Algemene toelichting

De natuur in Nederland en Zuid-Holland staat onder druk; er zijn brongerichte maatregelen nodig maar ook natuurmaatregelen in en rondom natuurgebieden. Deze maatregelen zijn nodig voor de natuur maar ook randvoorwaardelijk voor een gezonde economie. De provincie is verantwoordelijk voor natuurbeleid. Een van de wettelijke verplichtingen van de provincie is het zorgdragen voor de maatregelen die nodig zijn voor het realiseren van de Natura 2000-doelstellingen en het versterken van natuur in Zuid-Holland.

Met het Programma Natuur werken Rijk en provincies gezamenlijk aan vermindering van de negatieve gevolgen van overmatige stikstofdepositie op de natuur en voor de biodiversiteit. Het programma draagt hierdoor bij aan de weerbaarheid en het aanpassingsvermogen van de natuur en daarmee aan het realiseren van de landelijke doelstelling van een gunstige staat van instandhouding overeenkomstig de Habitatrichtlijn voor de onder de reikwijdte van deze richtlijn vallende stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten.

Naar aanleiding van Programma Natuur heeft het Rijk via de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase extra financiële middelen beschikbaar gesteld om de realisatie van onze opgave voor stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden een extra impuls te geven. Doormiddel van het uitvoeren van natuurmaatregelen die zijn opgenomen in het Provinciaal uitvoeringsprogramma inclusief de aanleg van bos in het kader van boscompensatie wordt hier uitwerking aan gegeven. De uitvoering van deze natuurmaatregelen doet de provincie met uitvoerende partners en met name de terreinbeherende organisaties. Via het Openstellingsbesluit SKNL Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026 wordt een deel van de uitvoering door de partners gefinancierd.

Voor partijen die niet onder de doelgroep van de SKNL vallen (gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven) is een afzonderlijke regeling vastgesteld: de *Subsidieregeling Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2026*. Daarmee wordt geborgd dat alle uitvoerende partners binnen het provinciale uitvoeringsprogramma in aanmerking kunnen komen voor financiële ondersteuning.

Verhouding tot bestaande regelgeving

Dit openstellingsbesluit is vastgesteld op grond van de [Algemene subsidieverordening Zuid-Holland](#) (Asv) en de [Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap 2013](#) (SKNL). Dit betekent dat naast de subsidievoorschriften in dit openstellingsbesluit ook de subsidievoorschriften uit de Asv en de SKNL van toepassing zijn op de subsidies die op grond van dit openstellingsbesluit worden verstrekt. In de SKNL staan onder andere de aanvraagvereisten voor een investeringssubsidie (artikel 10), subsidievoorwaarden (artikel 11), subsidieverplichtingen (art 12) en de kosten die wel en niet subsidiabel zijn (art 13). Ook in de [Algemene wet bestuursrecht](#) (Awb) staan algemene bepalingen die onverkort van toepassing zijn op subsidies die zijn verstrekt op grond van dit openstellingsbesluit.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

In dit artikel is bepaald voor welke activiteiten investeringssubsidie als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de SKNL kan worden verstrekt. In bijlage 1 bij dit besluit is een lijst met maatregelen opgenomen waarvoor subsidie kan worden aangevraagd onder dit openstellingsbesluit. Deze activiteiten sluiten aan bij de provinciale natuurdoelen en zijn noodzakelijk voor de realisatie het Provinciaal uitvoeringsprogramma.

Eerste lid, onderdeel b, ziet op de aanleg van bos ter compensatie van bos dat vanaf 1 januari 2017 is gekapt of dat uiterlijk in 2030 zal worden gekapt ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden.

Artikel 6

Met dit artikel worden de subsidieplafonds per kerngebied en voor boscompensatie vastgesteld. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen:

- de maatregelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a (maatregelen uit bijlage 1, gericht op natuurherstel in de kerngebieden Delta, Duinen en Veenweide), en
- de aanleg van bos in het kader van boscompensatie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b.

Bijlage 1

Deze bijlage bevat de maatregelen waarvoor in de openstellingsperiode subsidie kan worden aangevraagd. De maatregelen zijn gerangschikt per kerngebied: Duinen, Delta en Veenweide.